

כיצד הרגל פרק שני בבא קמא

אבל קשרו אדם חייב. פי' צמר דניח ומשום צור ולאו דוקא קשרו אלא כל היכא דלא אלנטיה קשרו דמי כדקאמר אי דלא אלנטיה פושע הוא:

אלא מתני' בדאדייה אדויי. ואיירי דלילי הפקר או דלמדייה ואלנטיה: **ובי אתמר** דרב

הונא **בעמא אתמר**. דלא מתוקמא אמתני' דקשרו אדם חייב משמע הכל וצדאדייה אדויי * נמי חייב צעל תרנגול ובקונטרס פי' דלא מתוקמא אמתניתי ממש שהקושר היה פטור כיון דלדייה אדויי שלא נתקל אדם צבור וקשה לפי' מ"מ ליחייב משום אשו דהוי כצננו וסכיננו ומשאו שהניחן צראש גגו ונפלו צרות מלויה והזיקו צהדי לאלויה דהאי תרנגול הוי צרות מלויה מדפריך אי דלא אלנטיה פושע הוא:

נקשר מא"י פטור. דאיש צור ולא שור צור: **קשרו** אדם חייב. לאו דוקא קשרו דה"ה אס היה צמקוס המונע והניחו צמקוס המורפה שפסע צו ואפי' לא הגביהו ולא קנאו ולא כמו שפירש הקונטרס דקני' בהגבהה כשקשרו ויש לו להאי דליל צעלים דכל תקלה שהניחה צרה"ר מיחייב ציה משום צור אע"ג שלא זכה צה דעד כאן לא פליגי רב ושמואל (לקמן ד' סח): אלא צללא אפקרי' אכל דאפקרי' צין לרב צין לשמואל היינו צור:

וחזיר שאכל חתיכה של בשר. אכילה ע"י הדחק היא כדמסיק והא דמתן גזי מדורות הנכסים ומייתי לה צפרק קמא דפסחים (דף טו). כל מקום שחזיר וחלדה יכולין להלך אין לריבין צדיקה אומר ר"ת דשאני נפלים דרכיכי: מתנגלג

מועדת לאכול את הראוי לה הבהמה מועדת לאכול פירות וירקות אכילה כסות או כלים משלם חצי נוק במה דברים אמורים ברשות הניזק אבל ברשות הרבים פטור יואם נהנית משלמת מה שנהנית כיצד משלמת מה שנהנית אכלה מתוך הרחבה משלמת מה שנהנית מתוך הרחבה משלמת מה שהזיקה מפתח החנות משלמת מה שנהנית מתוך החנות משלמת מה שהזיקה: **גב'** תנו רבנן השן מועדת לאכול את הראוי לה כיצד בהמה שנכנסה לחצר הניזק ואכלה אוכלין הראויין לה ושתתה משקין הראויין לה משלם נוק שלם *וכן היה שנכנסה לחצר הניזק וטרפה בהמה ואכלה בשר משלם נוק שלם *ופרה שאכלה שעורין וחמור שאכל כרשינין וכלב שליפק את השמן וחזיר שאכל חתיכה של בשר משלמין נוק שלם אמר רב פפא השתא דאמרת כל מידי דלאו אורחיה ואכלה ליה *ע"י הדחק ישמיה אכילה האי שונרא דאכל תמרי וחמרא דאכיל ביניתא משלם נוק שלם ההוא חמרא דאכל נהמא ופלסיה לסלא *חייביה רב יהודה לשלם נוק שלם אנהמא ואסלא חצי נוק ואמאי כיון דאורחיה למיכל נהמא *אורחיה נמי לפלוסי סלא *דאכל והדר פליס ופת אורחיה הוא ורמיניהו *אכלה פת ובשר ותבשיל משלם חצי נוק מאי לאו בבהמה לא *בחיה היה בשר אורחיה הוא דמטוי ואיבעית אימא בטביא ואיבעית אימא לעולם בבהמה ובפתורא

והאמר ר' יוחנן. לקמן צהאי פירקין (דף קו טו): **כי קאמר רבי יוחנן**. אין חצי נוק חלוק על חצי נוק דקרן קאמר דכתיב [שמות כא] יחלון וחלו מרי זימני לאפוקי ממאן דפריך לקמן [כו]. ולא תהא קרן צרה"ר חייבת כלום מק"ו אכל חצי נוק דצרות לעולם פטור צרה"ר:

אקילעא. פירק"א שלפני הצית: **כשכסה** צונצה מהו. אורחה הוא ופטורה צרה"ר או לא: **וכי יאחונה**. צעלה צונצה וילך ודאי פטור צרה"ר: **הא אורחה היא**. ותולדה דרגל היא: **כשכוש יפירא קמצעיא ליה**. אי אורחיה הוא או לא: **לא שנו**. דחצי נוק ומו לא: **אלא שנקשר** מאליו. דליל צרגל התרנגול: **אכל קשרו אדם חייב**. הקושר נוק שלם דהוי צור ואס נתקל צו אדם חייב צנוקו: **נקשר מאליו**. דמתניתין: **מאן חייב לשלמו חצי נוק**: אי צעל דליל. שאין התרנגול שלו: **פושע הוא**. וכוליה נוק צעי לשלומי שהרי צורו הוא שהשליכו לרה"ר: **אלא**. דאלנטיה צבימו והוציאו תרנגול מציתו וחייב צעל התרנגול: **איש צור ולא שור צור**. כי יכרה איש צור והאי דליל תרנגול כרהו: **אלא מסני'**. לא מתוקמא אלא בצדייה אדויי שורק התרנגול דליל ושיצר צוריקמו כלים דהוו צרות ואפילו קשרו אדם נמי לא משלם אלא ח"י צעל התרנגול והקושר פטור שלא נתקל אדם צבורו. ודרב הונא לא מתוקמא אמתני' אלא צעלמא אמתר והכי אמתר דליל הפקר כו':

נקשר מאליו. צתרגול ונתקל צו אדם פטור דמאן ליחייב דליל לית ליה צעלים צעל התרנגול נמי איש צור אמר רחמנא ולא שור צור: **איש צעלים צעל התרנגול נמי איש צור אמר רחמנא** ולא שור צור: **קשרו אדם חייב**. הקושר דקנייה צהגבהה ויש לו להאי דליל צעלים: **משום מאי מחייב דהא לאו צור מעליא הוא** שהרי לא הזיק צמקוס שקשרו שם שהתרנגול גררו למקום אחר: **צורו המסנגל**. דמייתין ליה צפ"ק (דף קו טו). **צהלד השוה**: **מתני'** **כיצד השן מועדת**.

ח"ג. דמשונה היא: **אכל צרה"ר** פטור. דצעיין וצער צדה אחר [שמות כג] ואכסות וכלים נמי פטור. צגמרא [כ]. מפרש לה: **מה שנהנית**. לאו משלומין מעליא נינהו כדמפרש בגמ' [סס]: **מלדי הכחוש משלמת מה שזויקה**. דקין קרן מס חצי נוק ומועד נוק שלם וצגמ' [כא]. מפרש לה: **גב' ופרה שאכלה שעורין**. שהן מאכל תמור: **וחמור שאכל כרשינין**. שהן מאכל פרה וכן חזיר וכלב. ואע"ג דאינן רגילין צקן הוציאו ואורחיהו למיכלניהו ע"י הדחק כשהן רעצין ראויין להן ואורחיה למיכל ע"י הדחק כי למכלניהו אלא מתכוין להזיק: **ופלסיה**. לעסו. לישנא אחרניא פלסיה סדקו ולא שמעתי: **אסלא חצי נוק**. שאין דרכה צפת אפילו דנין דיני קנסות צצבל ופלגא זקא קנסא: **אורחיה לפלוסי סלא**. כשהוא לועס הפת לועס הסל עמו: **צחיה**. שאין דרכה צפת אפילו ע"י הדחק אכל חמור דרכו צכך: **דמעוי**. צלי אש: **צנעיא**. צצי אין דרכו צפת ובשר: **וצפסורא**. שעל השלחן אכלו שאין דרכו צכך: **ההוא**

(א) [לקמן טו, כ]. (ב) [לקמן טו, כ]. (ג) [לקמן טו, כ]. (ד) [לקמן טו, כ]. (ה) [לקמן טו, כ]. (ו) [לקמן טו, כ]. (ז) [לקמן טו, כ]. (ח) [לקמן טו, כ]. (ט) [שמות כא].

תורה אור השלם

1. וכי יפתח איש בור או ביי יכרה איש בר ולא יכסנו וצבל שקמה שור או שפוח כל

גליון הש"ס

תוס' ד"ח ובי כו' נמי חייב בעל תרנגול. עי' לקמן כג ע"א תוס' ד"ה וצחי:

לעזי רש"י

פירק"א [פירק"א]. אכסוריה.

מוסף רש"י

בדאדייה אדויי. כמו (אכילה ג) ודו אכן צי (בציה טו). בורו המתגלגל. כגון הימא אכן צרה"ר ובערה צמקוסה לא היקה ונגללה רגלי אדם וצמה למקום אחר והיקה שם (עליו טו). וטרפה בהמה ואכלה בשר. הרגמה ואלכה הכשר (עליו טו).

רבינו הגנאל (המשך)

שעורים וחמור שאכל כרשינין וחזיר שאכל בשר ואמא השתא דאמי כל מידי דלא אורחיה ואכלה על ידי הדחק שמה אכילה, שונרא דאכל תמרי וחמרא דאכל ביניתא משלם נוק שלם. ההוא חמרא דאכל נהמא ופלסיה לסלא, דהך בשיוני הסל, חייביה רב יהודה אנהמא נוק שלם, שחשן ברשות הניזק נוק שלם משלם, ואסלא חצי נוק דמשונה היא. ורמינן ע"יה אכלה פת ובשר או תבשיל משלמין חצי נוק ופרקי' מתני' בחיה כגון ארי שאין דרכו לוכל פת. ואקשי' אי חיה, בשר אורחיה היא. ואוקימנא בשר צלי, או כגון צבי שאין דרכו לוכל בשר. פי' פתוחא, פת א (א) פתוחא בתוך המרק.

(ב) וכיה צבייה מקובלת בשם רבנו גרסינן בפסוקא והוא פת הנלומת צקעיה חיה אן דרכה לאכול וע"ש.

רבינו הגנאל

התורה ברשות הרבים והזיקה ברשות היחיד חייב, וזה שאמר ר' יוחנן אין חצי נוק חלוק לא ברשות היחיד ולא ברשות הרבים. ואוקימנא אקרא, כרבנן ולא כר' שרפ. כשיבשר צונצה ונתקלה כרכל דמי דהא אורחא היא וברשות הרבים פטורה, כי מביעיא לן כרשינין ויחידא. וכן כשיבשר באמתו. הני הרי איבעין ולא איפשיטן, מתני'. התרנגולין מרעין להך כרובין ולשבר וכו'. אוקימנא אמתני' דאדייה אדויי, פי' שדידה התרנגול את הכלי בדליל שברגלו ושבשו שהיא משונה בעל חצר הניזק שמשלם בעל התרנגול חצי נוק כרבנן. דליל הפקר אמ' רב הונא, נקשר מאליו ברגלי התרנגול וירדה ושיבר כלי פטור בעל התרנגול, מאי טעמי' דכתי' כי יכרה איש בור ולא שור בור, וזה הבור תרנגל עשאו. קשרו אדם ברגלי התרנגול וירדה ושיבר כלים חייב הקושרו. מאי טעמי' אמ' רב הונא בר מנחם משום בור המתגלגל ברגלי אדם וברגלי בהמה. וקיימי' לן כבוד נוק שלם. מתני'. כיצד השן מועדת לאכול נוק. ת"ר בהמה שנכנסה לחצר הניזק ושיבר לה ושתתה משקין הראויין לה משלמת נוק שלם. וכן פרה שאכלה שעורים וחמור שאכל וחזיר שאכל חתיכה שלבשר, משלמין נוק שלם. וכן חזיר וטרפה בהמה וכלב שליפק את השמן וחזיר שאכל חתיכה של בשר ותבשיל משלם חצי נוק מאי לאו בבהמה לא *בחיה היה בשר אורחיה הוא דמטוי ואיבעית אימא בטביא ואיבעית אימא לעולם בבהמה ובפתורא קרינן ציה: **כל מידי דלאו אורחיה**. למיכל כל שעה: **ואלנה ע"י הדחק**. כלומר **הני' שמה אכילה**. ואפילו שלא ע"י הדחק: **שונרא דאכל תמרי**. אורחיה למיכלניהו ע"י הדחק אכל כסות וכלים אפילו ע"י הדחק לאו אורחיה למיכלניהו אלא מתכוין להזיק: **ופלסיה**. לעסו. לישנא אחרניא פלסיה סדקו ולא שמעתי: **אסלא חצי נוק**. שאין דרכה צפת אפילו דנין דיני קנסות צצבל ופלגא זקא קנסא: **אורחיה לפלוסי סלא**. כשהוא לועס הפת לועס הסל עמו: **צחיה**. שאין דרכה צפת אפילו ע"י הדחק אכל חמור דרכו צכך: **דמעוי**. צלי אש: **צנעיא**. צצי אין דרכו צפת ובשר: **וצפסורא**. שעל השלחן אכלו שאין דרכו צכך: **ההוא**